

GABINET MARSZAŁKA SENATU
wpłynęło dn. 05.02.2013 r.
nr. 574 podpis MPołec

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

SEKRETARIAT

Biura Prac Senackich

Wpłynęło dn. 06.02.13 zał.
nr. 1071 podpis

Warszawa, 2013-02-04

DKOW-WOKO-MT-0401/6/13

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

odpowiadając na oświadczenie Pana Senatora Leszka Mariana Piechoty – (BPS-043-25-996/13) – w sprawie niezgodnych z prawem zapisów w statutach szkół/placówek, uprzejmie informuję.

Odnosząc się do kwestii uprawnień rodziców i uczniów w sprawie zgłaszania niezgodnych z prawem zapisów w statucie szkoły lub placówki należy podnieść, że zgodnie z art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.), do kompetencji rady pedagogicznej należy przygotowanie projektu statutu szkoły lub placówki albo jego zmian i przedstawienie projektu do uchwalenia radzie szkoły lub placówki. Przepisy art. 51 ustawy wskazują, że w skład rady szkoły/placówki, w zależności od typu szkoły lub placówki, wchodzi w równej liczbie nauczyciele, rodzice i uczniowie i od ich wspólnej decyzji zależy, czy przedstawiony przez radę pedagogiczną projekt statutu lub jego zmian zostanie przyjęty i wprowadzony w życie. Ponadto rodzice i uczniowie mają ustawową delegację, określoną w art. 54 i 55 ustawy, do przedstawiania dyrektorowi i innym organom szkoły lub placówki wniosków i opinii we wszystkich sprawach szkoły/placówki. Odnosząc się do pytania dotyczącego kompetencji dyrektora szkoły, w przypadku uchwalenia niezgodnych z prawem zmian w statucie szkoły/placówki należy zaznaczyć, że dyrektor szkoły, jako przewodniczący rady pedagogicznej uczestniczy w przygotowywaniu projektu statutu lub jego zmian i trudno zakładać, że rada pedagogiczna przygotowując projekt statutu świadomie działa niezgodnie z prawem. Z inicjatywą wniesienia zmian do statutu szkoły może wystąpić zarówno dyrektor szkoły/placówki jako przewodniczący rady

pedagogicznej, członkowie rady pedagogicznej, rada rodziców, rada szkoły i samorząd uczniowski.

Odnosząc się do zagadnień dotyczących możliwości kontroli zgodności z prawem statutu szkoły/placówki należy wskazać, że obowiązujące przepisy ustawy o systemie oświaty zawierają mechanizmy prawne dające kuratorowi oświaty uprawnienia do skutecznego egzekwowania przestrzegania przepisów prawa oświatowego przez szkoły i placówki.

Zgodnie z art. 31 ustawy o systemie oświaty, kurator oświaty sprawuje nadzór pedagogiczny nad publicznymi i niepublicznymi szkołami i placówkami na obszarze danego województwa. Przepisy art. 33 ust. 2 pkt 4 ww. ustawy wskazują, że nadzorowi pedagogicznemu sprawowanemu przez kuratora oświaty podlega, między innymi, przestrzeganie statutu szkoły lub placówki. Jeżeli statut szkoły/placówki lub niektóre jego postanowienia są sprzeczne z prawem, kurator oświaty może uchylić statut lub niektóre jego postanowienia. Kurator oświaty wydaje w tej sprawie decyzję, od której przysługuje organowi, który nadał lub uchwalił statut, odwołanie do ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

Kurator oświaty posiada także, zgodnie z kompetencjami określonymi w art. 31 ust. 1 i art. 33 ust. 2 ustawy oraz w związku z uprawnieniami wynikającymi z art. 34 ust. 1 ustawy, ustawową delegację do podjęcia czynności mających na celu zobligowanie dyrektora szkoły do przywrócenia działalności szkoły zgodnie z przepisami prawa oświatowego. Organ sprawujący nadzór pedagogiczny może bowiem polecić usunięcie w wyznaczonym terminie uchybień, jeżeli szkoła/placówka prowadzi swoją działalność z naruszeniem przepisów ustawy. Polecenie usunięcia uchybień następuje w drodze decyzji.

Wymienione wyżej uprawnienia kuratora oświaty stanowią, w naszej ocenie, dostateczne potwierdzenie skutecznego określenia przez ustawodawcę nadzoru kuratora oświaty nad prawidłowym funkcjonowaniem szkoły/placówki, w tym nad respektowaniem statutu szkoły/placówki.

Odnosząc się do kwestii uchwalania zmian w statucie jednooddziałowego przedszkola należy zaznaczyć, że ze względu na ogólny charakter przytoczonego przez Pana senatora przykładu jednooddziałowego przedszkola, w którym jest zatrudniony tylko dyrektor, trudno jest zająć jednoznaczne stanowisko w przedmiotowej sprawie. Należy zauważyć, że w przypadku nieokreślenia przez ustawodawcę przepisów regulujących wskazany obszar spraw, rozstrzygnięcie tych kwestii należy odnieść do innych przepisów ustrojowych, w tym przypadku do ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, ze zm.). Zgodnie z art. 6 oraz art. 7 ust. 1 pkt 8 ustawy o samorządzie gminnym, do zadań własnych gminy należą między innymi zadania obejmujące edukację publiczną. Do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu

lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. Jeżeli ustawy nie stanowią inaczej, rozstrzygnięcie w tych sprawach należy do gminy.

Jednocześnie pragnę nadmienić, że zgodnie z danymi SIO na dzień 30 września 2012 r. liczba samodzielnych publicznych przedszkoli, w których jest tylko jeden oddział i pracuje tylko jeden nauczyciel kształtuje się w skali kraju na poziomie 64 placówek.

Kolejną poruszaną przez Pana Senatora sprawą jest nadzór nad statutami szkół/placówek niepublicznych w aspekcie ich zgodności z przepisami prawa.

Uprzejmie informuję, że przepisy art. 82 ust. 4 ustawy o systemie oświaty w sposób jednoznaczny określają uprawnienia jednostek samorządu terytorialnego obowiązanych do prowadzenia odpowiedniego typu szkół i placówek, do wydania decyzji o odmowie wpisu do ewidencji. Następuje to w przypadku stwierdzenia sprzeczności z obowiązującym prawem przedstawionego statutu szkoły/placówki, a mimo wezwania ubiegającego się o uzyskanie wpisu do dokonania jego zmiany, wezwanie nie zostało wykonane. Natomiast w przypadku stwierdzenia, w trybie nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez właściwego kuratora oświaty, że działalność szkoły lub placówki jest sprzeczna z przepisami ustawy o systemie oświaty lub statutem, zgodnie z art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy wpis do ewidencji podlega wykreśleniu. Wykreślenie następuje, jeżeli osoba prowadząca szkołę lub placówkę w wyznaczonym terminie nie zastosuje się do poleceń organu sprawującego nadzór. Podobny tryb postępowania ma zastosowanie w przypadku, gdy wpis do ewidencji dokonano z naruszeniem prawa, czyli np. w sytuacji, gdy w zgłoszeniu do ewidencji statut został pominięty lub jego zapisy były niezgodne z prawem. Wykreślenie z ewidencji następuje w drodze decyzji, w terminie określonym w decyzji.

Jak wynika z powyższego, określony przez ustawodawcę tryb odmowy wpisu do ewidencji lub wykreślenia wpisu stwarza osobie prowadzącej szkołę/placówkę możliwość usunięcia istniejących nieprawidłowości, a wykreślenie wpisu jest krokiem ostatecznym, umożliwiającym niedopuszczenie do rozpoczęcia działalności szkoły/placówki lub likwidację już funkcjonującej szkoły/placówki z naruszeniem przepisów prawa oświatowego, która nie respektuje poleceń obligujących do usunięcia stwierdzonych uchybień. Natomiast kwestie uprawnień do dokonywania zmian w statucie przedszkola, szkoły oraz placówki niepublicznej powinien regulować, zgodnie z art. 84 ust. 1 ustawy o systemie oświaty, statut szkoły/placówki.

Z poważaniem

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI I NARODOWEJ
Przełęcz Sław Przyżanowski
PODSEKRETARZ STANU